

Felvidéki Híradó.

TÁRSADALMI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

MEGJELENIK: MINDEN VASARNAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivataltalra czimezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.
A hivatalos hírdetéseket, kéziratosokat póntélig kérjük beküldeni.

HIVATALOS HIRDETESEK DIJA

100 szögig 2 frt., ezenül minden megkezdett száz szónál 50 krral több.

Magyar szó és műveltség.

A kinek van fogalma az egységes állameszmékről, vagy akit a mindennapi élet gondjain kívül megszáll boldogabb perceiben a nemzet-fenntartás magasabb ideálja, lehetetlen, hogy ne kérdezze magától, vajjon betölti-e azon helyet, melyet az egyéni társulás magasabb eszméi az állampolgárra ruháznak? Vajjon eleget tesz-e azon köteleknek, melyek léte fenntartásával annyira egybeforrottak: hazafiai kötelességeinek. Terjeszti-e amaz intenciókat, melyek a boldogabb államok nélkülözhetlen posztulátumai: az állam iránti köteles szeretet és az állam legimpregnansabb kifejező elemét, a kenyeret és tisztességet nyújtó állami nyelvet? Vajjon tesz-e eme eszmék megvalósítására legalább annyit, mennyi a saját énjé által megkövetelt önállóságnak halvány jutalmát képezheti?

Efféle gondolatok elől lehetetlen kitérni annak, ki magát a társadalom hasznos tagjának és a haza munkás polgárának elismertetni megköveteli.

Még a kevesebb intelligenciával rendelkező, vagy a napi munka terhe alatt görnyedő egyszerű polgár-emberben is felébred az a tudat, hogy ő ennek a hazának gyermeke, ettől joga van elvárni mindazon előnyöket, melyeket az állam polgárai számára kivétel nélkül törvényben biz-

tosít. És ha mégis van keserűsége mely a teljes egyenlőség rovására az ő, avagy gyermekeinek az egyenlő mértékben való boldogulás útját állja, az majdnem kizárólagosan azon, saját körülményre vezethető vissza, hogy: nem tud magyarul.

Jobb módú és értelmebb — tót anyanyelvű — polgár-társaink ezt tudják, érzik, és ezek ajkairól nem ritka a sajnálkozás és panasz a fölötte, hogy nekik nem adatott meg az alkalom annak idejében a magyar nyelv megtanulására.

A felvidéken ilyen ember igen sok van. Ezek, okos és szel állatnak amaz alhazafiak stíztáján, kik a tót nyelvet, irodalom és közművelődés jól bajnokait tekintik magukat. Ezek jól tudják hogy néhány ember kedvéért nem érdemes felülni, s épen ezért nem mulasztanak el semmi alkalmat, mely gyermekeiket a magyar szó tudásához vezeti.

Ezen ténnyben a tót ajkú polgár-társak éretl gondolkozásukról tesznek tanúságot; mi pedig azt látjuk e tényből, hogy az ilyenekkel való barátságos érintkezésből napfényre jön az igazság, hogy: nem mindegy egyszerűen csak lenni, és magyarnak lenni.

A felvidék magyarságának tehát kiszámíthatatlan fontossága a hivatása.

»Meg kell törnie azokat az utakat, a melyek oda vezetnek, hogy ne legyen Magyarországon más, mint

magyar szó. Az országnak nagyon sok tája és vidéke van, hol a magyar nyelv ismeretlen. Ilyet magyar embernek nem szabad törni. Mindazok, kik a magyar művelődés iránt érzékkel bírnak, mindenesetre kell, hogy a jövő századra szintén üttörők gyanánt lépjenek fel.

E szavakban, melyeket Szalay-szaky Gyula belügyi államtitkár mondott a magyar színészek bankettjén, egy nagy elv foglaltatik, t. i. a magyar nemzeti állam, melynek megteremtője az egységes és magyar műveltséggel bíró társadalom.

Ezt kell először megteremtünk, a mi a felvidék sajtóságs viszonyainál fogva nagy nehézségebe ütközik. Mindazonáltal nem kivihetetlen.

Mit tegyünk hát, hogyan teremtsük meg az egységes és magyar műveltséggel bíró társadalmat?

Mindenesetre először a saját társadalmunkat kell magyarrá tennünk. Be kell vezetnünk a magyar szót a családba, aztán kiterjeszteni annak megtanulását a környezetünkre. Hisz ennek mi parancsolunk, mi azt úgy idomíthatjuk, a mint nekünk tetszik!

Példákkal lehetne bebizonyítani, hogy nem kívánunk lehetlent. A cél tudatában eljáró családok először megtanították az asszonyt — ha nem tudott magyarul — s a gyermeke magyar nevelésben részesülhettek. Ekként már létrejött egy szűkebb körű magyar társadalom. Ezt látva

és hallva, a cselédség is elsajátította a magyar nyelvet. A házhoz vetődő jóbarátok, ismerősök és idegenek rendszerint a család által használt nyelven szoktak bevett szokás szerint társalogni.

Ime, így terjed a magyar szó és így jön létre az egységes magyar műveltséggel bíró családoknak — a buzgóság mérve szerint alakuló — kisebb-nagyobb száma. Majd ezek egyesülése folytán megszülemlik a helyi magyar társadalom, mely utat tör magának, s terjeszkedik. A magyar szó és magyar műveltség esz-közei bizonyára összehozzák a nyelv és műveltség rokonsága kapcsán a hasonló elemeket. Végül az értelme-sőbb tót honpolgárok is fognak csatlakozni, mert azok java-része érzelem dolgában most is velünk gondolkozik. A magyar belügyi államtitkár kijelölte a célt, mi pedig rámutattunk a célhoz vezető eszközök legegyszerűbbjére. Az eredmény attól függ, rendelkezik-e a felvidék magyarsága a magyar művelődés iránt érzékkel és lankadatlan buzgósággal a meglehetősen terhes vállalathoz. Mi hisz-szük, hogy a magyar nemzeti és kulturális célt mindegyikünk tisztán látja és van is bennünk ennek eléréséhez elegendő érzék és akaratőr.

TÁRCA.

Bátori — Schulz Bódog emlékezete.

(A szülőházába helyezett emléktábla lelepezésekor.)

Fogy az arany bányánkban egyre,
Ma-holnap csak neve marad;
Meddő kőzetbe vág a bányász,
Az akna mélyén víz fakad.

Panaszra ajkakat ne nyíljék,
Ne nyíljék, kicsinyhitűek!
Lelkekbe táru az arany fól,
A fényszebb, a nemesebb.

Hol ilyen férfiak születnek,
Minőért szívünk unnepel,
S hol így érzik becsét a nagynak,
A hon dús erü kincsre lei.

Mondják a régi példaszóban:
Csak sást nemzenek a sasok.
Ősinek vitéz emléke
Történetünk egén ragyog.

Török, német harcok korában
Ott villogtatták fegyverök,
Vagy a tanács zóid asztalánál
Hírók békében lelt örök.

Im ott a vár! Játékterül mi
Gyakorta szolgált udvara.
S igaztalant még játékból sem
Követett el, túrt el soha.

Mint szülőföldre köszikléi,
Erős volt karja, jelleme.
Feje fölött villám cikázott,
De meg nem hajlott hős feje.

S mint az arany hegyek méhében,
Szívében hazaszeretet,

Tiszta, igaz honszeretetnek
Büvölő fénye reszketett.

S mint a fenyőeknek balsamárja
Fűszeresen ömlik tova,
Lelke jószág szerte áradt,
Ázt se tudva: merre, hova?

Jó fű, testvér, jó barát volt.
Rettenetes csak harcterén.
Mint a meséknek táltos hősét
Nem ismeri az idegen.

Szamba se veszi; csak bámúlja,
Hogy az a bambán elvetett
Csudákat mivel s hoz fejőkre
Bajt, bánatot, rémületet.

Ő is tengődött idegenben,
Kimondták rá, hogy ké p t e l e n.
De honi földön, lelkesedve,
Minő hős, félisten leszen.

Hallása gyenge, úgy beszélték.
Meghallá mégis mi hamar,
Midőn a hon alig kiáltott,
Hogy kell a hű szív, férfi kar.

A dicséretet nem hallá csak.
De verte a hon ellenét.
S szaladva hallák rossz próféták
A ké p t e l e n n e k nagy nevét.

A harcok orgonája zúgott,
Az ágyuk mondtak éneket,
Egy nemzet tartá keresztvüzre,
Mikor vón Bátori nevét.

E házat templomná avatja
Az ő hű emlékezete . . .
Szívünk nemcsak büszkén dobog rá,
De tettre hí föl szelleme.

Nem e táblán fénylik neved csak,
Lelkünkbe vésvé alakod.

Világító szóvétneked, óh,
Utunkra hadd lobogtatod!

Imádságunk az égre szálljon:
A mit ti véren vetetetek,
Megtartanunk a szabadságot
A nagy Isten engedje meg.

Versényi György.

A kis francia-leány.

Paedagogiai karcolat.

A »Felvidéki Híradó« eredeti tárója.

Nincs annál borzasztóbb állapot úgy faluhelyen, mint mikor a gyermekek beszélnek s szaladgálnak már, de még sokkal gyengébbek, semhogy rendszeres tanulásra lehetne fogni őket.

Valóságos kiállhatatlan, mikor azok az eleven, csintalan, mindenre kíváncsi, egész nap lopecogó-fecsegő apró jószágok szüntelen körülhemzsegik az embert. Nem mozdulhat, hogy belejűk ne botoljék: nem ejtethet ki egy szót, nem tehet semmit, hogy meg ne kérdezzék: mi az?

Hánsztor hozzák zavarba apát is, ma-mát is ezzel a szörnyű kíváncsisággal! Mert a kis imosztorok mindent meglátanak; olyant is, melyre rendszeres szemet hűny, akinek benőtt már a fejélagya.

Ha folyton maguk mellett tartják, szörnyen alkalmatlanokká leszenek; ha meg felügyelet nélkül engedik az udvaron, a cselédség között forgolódni, olyan dolgokat hallanak tőlük, amiket nem jó volna, ha idegenek előtt is elprodukálna a kis szajkó.

Világos tehát, hogy társra van szüksége, aki vele egész nap foglalkozzék, aki felügyeljen rá s a kitől tanulhat is valamit.

És ez a kis francia leány.

Őszintén kijelentem, hogy szerencsésebb gondolatot nem tudok a közép osztálynál rendszeres gyermek-nevelésben, mint épen a kis-francia alkalmazását.

A felnőtt egének — legyenek bár azok gyermekkereszténzők — sommiképen nem valók 3—5 éves gyermekek társainak

Annak a csepp jószágának, aki még nem tanulásra való, csak az lehet társa, aki maga is gyermek; akinek vágyai, hajlamai, szórakozása, mind hasonlók az övéhez; aki nem untat az ő csodálatos naivsága; akinek nem derogál vele együtt a porban óraszámra játszani.

Ha valaki a földre fektetett székben nem képes moeletes palotát, majd vasúti kocsi, majd barsonyos hintót képzelni, — az sommiképen nem lehet igazi társa a gyermeknek.

Lehet igen jóaravalo nevelőnél felnőttebb gyermek mellé, de annak a 3—4 éves babának mindenre inkább van szüksége, mint pedans, komoly nevelőre.

Azaz, hogy nem jól fejeztem ki magamat. Nincs annak m i n d e n r e szüksége, sőt semmi egyebbre nincs, mint játszótársra.

Néztek csak el, kérem, azokat a falun élő úri gyermekeket, akiknek magukhoz illő játszótársuk nincsen.

Ott ülnek a felnőttek nyakán s ha nem nyugoskódnak, nyafognak örökösen, kiül bágyadt szemekben, sapádt arcon, lusta mozdulataikban a lelketlő ulacok; s ha a gyermeket jellemző élelkségnek némi árnya van még bennük, bamulatra keltő érettséggel szólnak bele olyan dolgoba is, amit nem minden 4 éves gyermek ért meg, — de amit jobb volna, ha ő sem értene.

Hiába küldik el a nagyok társaságából

A fejős tehenek célszerű takarmányozásáról és tartásáról.

Írta: Révész Gyula.

(Folytatás a vége.)

Vannak tehenek, melyek előtt már 4 hónapig leapasztanak; viszont vannak olyanok, melyek a leállítás napjáig adnak tejet.

Mind a két eset kedvezőtlen a gazdára nézve.

Az első eset kedvezőtlen azért, mert az állat hosszú ideig áll szarozás és fogyasztja a takarmányt minden haszonadással nélkül. A másik meg azért kedvezőtlen, mert az a hosszú ideig való tejelés a jövő évi tejmennyiség rovására történik.

Legrendesebb módja az elapasztásnak, ha az az első előtt 6, legfeljebb 8 héttel történik. Ebben az esetben a tejmirigyeknek is van elegendő nyugalom adva s a magzat is eléggé kifejlődhetik.

Ha az igen korai apasztatás az állat rossz természetéből ered, úgy azt a tehenet azonnal ki kell selejtezni; ha pedig a rendetlen kezelés, vagy a gyenge takarmányozás volt az oka, ez esetben a következő évben rendszeres kezelés és megfelelő étetéssel segíthetünk az állapotot. — [Ambar az olyan tehenek, melyek egy darabig rosszul tartottak s tejük e miatt csapant meg, a legjobb takarmány mellett sem adnak annyi tejet, mint azok, amelyek egyenletesen jó karban maradtak. Épen e szempontból nem helyes aztán az az eljárás — melyet pedig a kezelésem alatt álló igen tekintélyes tehénzetekben még ma is megtesznek — hogy az elapasztott teheneket gyengébb takarmányra fogják, mint a fejőseket.

A fejést — tapasztalatom szerint — legjobban napjában kétszer végezni; ámbar sokan vannak, akik a háromszorú fejést előnyösebbnek tartják, azt állítva, hogy így nemcsak nagyobb mennyiségű tejet nyertik, hanem zsírszerűbb is. Ezzel szemben tapasztalatból állíthatom, hogy a felügyeletem alatt álló 60 tehenészet közül azoknál, ahol háromszor történik a fejés, rendszeres gyengébb és kevesebb a tej, mint ahol csak kétszer fejték naponta.

A tapasztalati tény mellett bizonyít a következő okoskodás is: valamint a gyomrot bizonyos időközben szükséges megtölteniük, hogy rendszeres működjék, úgy szükséges a tőgynek is időközben bizonyos fel-

szülésbe jutnia, hogy ezáltal a tejmirigyek nagyobb működésre ingereltesse. S ha e fővetés helyes, világos, hogy a kétszeri fejésnél jobban megtelik a tőgy, mint a háromszoriánál.

Fejés alkalmával mindig tisztára ki kell fejni a tejet; s mivel egyik ember hanyagabb, mint a másik, jó, ha egy megbízható ember minden tehenet utána csöpögtet.

A tőgyet minden mosás után szárazra kell törölni s hogy ruganyosságát el ne veszítse és hogy fel ne repedezzen, hetenkint legalább is háromszor meg kell kenni egy kis sótalán szírral vagy vasinnal.

Hátra van még, hogy a fejős tehenek szószerűsége megemlítszem. Sokan azt állítják, hogy azoknak okvetetlen szükséges mindeu nap egy bizonyos mennyiségű söt adni s ezen állításukat azzal akadályozták, hogy a só nyújtása után az állatok jobban ízlel meg a takarmányukat, többet isszák, az emésztés tökéletesebben megy végbe — s ennek következtében tejlési is jobban fognak az állatok.

En eddigi tapasztalataim után azt mondom, hogy a tehenek naponta keni sózatát — a viszonyok figyelembe vétele nélkül — szabályként felállítani egyáltalában nem lehet. Nem lehet pedig azért, mert egyes helyeken — pl. szikes természetű talajon — termelt takarmányokban van annyi só, hogy ezek etetése után fölösleges külön is sózni az állatokat; sőt nemcsak hogy fölösleges hanem káros is; mivel a tehenek tejlő képessége így esetben csökkenik, fog.

Ott azonban, ahol a takarmányban nincs meg a kívánt mennyiségű só, okvetlenül kell gondoskodni a tehenek külön sózatáról. Még pedig mindennap lehet adni darabonként 1 dekagrammtól 3 dekagrammig. Ezt a mennyiséget azonban nem természetes állapotban kell beadni az állatoknak, hanem feloldani az összes sóadagot egy bizonyos mennyiségű vízben és e só vizet a fölélesztésre szánt takarmányt rétegenként egyenletesen meglocsolni s így adni be. A sónak így módon való nyújtása sem a tejlésre, sem az állatok egészségére nincs rossz befolyással; ellenben, ha a sózás hetenkint csak egyszer történik és nagyobb adagokban nyújtják az állatoknak, igen gyakran emésztési zavarok lépnek fel utána s azonkívül a tej mennyiségileg csökkeni fog és összetétele is szabálytalan lesz.

A mi a fejős tehenek nyári takarmányo-

zását illeti, ez három módon történhetik; még pedig: vagy tisztán legeltetés, vagy egészen istálló-takarmányozás, vagy pedig legeltetés és istálló takarmányozás által.

Legeltetés — bár ez természetesebb táplálás — csak ott van helyén, a hol nagyobb természet és egyéb módon ki nem használható legelőterületek vannak. Minden esetben előnyösebb az istálló-takarmányozás; ha azonban az istállóhoz közel van legelő, úgy a teheneket — mivel azoknak egészség szempontból okvetetlen szükséges egy kis szabad mozgás — nagyon célszerű naponként egy pár órára kihajtani.

A tejtermelésre különösen fontos a zöld takarmány korai megkezdése. Tehát a hol a lucerna diszlik, ott igen korai zöld takarmányt szolgáltatni általában véve igen ajánlatos a fejős tehén tartására, mivel a száraz éveket is kibírja s igen gyorsan nő újból. Mint korai zöld takarmány igen jónak bizonyult az ősi borsó rozsossal vagy árpaállal keverve; eleinte ugyan nem nagyon ízlik a teheneknek, de később, ha megszokták, igen jóízűen megeszik. Nagyon olcsó és jó zöld takarmány a gyenge nád; szeretik is a tehenek és tejlének is tőle jól; tehát a ki náddal rendelkezik, sokkal jobban értekesíti, ha teheneivel ételet fel, mint akarmely más módon.

Az említetteknek kívül még többféle zöld takarmány áll a gazda rendelkezésére, melyeket mind jó sikerrel lehet értekesíteni. És épen úgy, a mi a téli takarmányozásnál főnében elmondtam, hogy az állatoknak kevésbé izletest az izletessel keverni célszerű, vagy pedig a tápanyag emelése céljából értokarmányval pótolni szükséges, épen úgy lehet eljárni a nyári takarmányozásnál is.

A zöld takarmány mikénti adagolását — azok után, a miket a téli takarmányozás leírásánál elmondtam — bővebben nem kell fejtegetnem. A mi a mennyiséget illeti, a mellékelt táblázat alapján mindenki költség szerint meghatározhatja egy, vagy több jobbnak látja.

Fődolgoz azonban a nyári takarmányozásnál is, hogy a gazda a rendelkezésére álló takarmányt úgy étesse meg állataival, hogy a kitűzött célt lehető gazdaságosan érhesse el.

A HÉT TÖRTENETE.

Az 1891-ik évre előirányzott költségnek előzetes, vagyis a pénzügyi bizottságban és a pártkörökben szokásos megvitatásba befejeztetvén, e hó 4-én a kész költségtervezet a képviselőház asztalára letéteztet. Valószínű hogy hevesebb vita nem fog kifejlődni, amennyiben nem mutatkozik valami felütnő érdeklődés a tárgyalások iránt. Erre mutat az első — e tárgyból tartott — ülés kevéssé látogatott volta. Az ellenzék részéről három szónok vett részt a első napon a vitában. A függetlenségi és 48-as párt nevében H e l f i Ignác szözlött, kijelentve, hogy a költségvetést nem annyira pénzügyi, mint inkább politikai szempontból (közösség) nem fogadja el. H o r á n s z k y Nandor a mérceként ellenzék szónoka elfogadta a költségvetést, sőt ebbeli megokolást bizalmi motívumokkal támogatta a jelenlegi kormány iránt. Az Ugron-párt nevében M u d r o n y Soma szözlött, hozzájárulva H e l f i álláspontjához.

A k i s d e d o v á s ü g y e t a képviselőház közoktatásügyi bizottsága mult hó 31-én tárgyalta. A közoktatásügyi miniszter kiemelte, hogy a kisedóvárosi szölv törvényjavaslata parancsoló szükség volt. És ha nálunk e tekintetben több tétetik mint más országokban, az onnan van, hogy a gyermekhalandóság sehol sem úgy nagy mint nálunk. Parancsoló szükség van tehát úgy törvényjavaslata, mely a gyermekek kellő gondozását pártfogásába veszi. A másik főoka a javaslata az ország lakosságának anyanyelvi viszonyában rejlik. A bizottság által a javaslat csekély módosítással elfogadtatott. A javaslat kimondja, hogy mindazon szölv tartoznak gyermekeiket óvodába adni, kik azokat kellő gondozásban nem részesíthetik; továbbá óvodát tartozik felállítani minden törvényhatósági joggal felruházott város, megye székhelyénél szölv község és minden oly község, mely 15000 ft. egyenes adónál többet fizet. A kimutatások szerint 1259 tartozik majd óvodát felállítani, ha a javaslat törvényerőre emelkedik.

G r ö r s z á g b a n a miniszterválasz következtetve, s ezen egyszerű ténny a kormányom nem kis fejtörést került. Érdekes az teszi a dolgot, hogy az ellenzéknek vezére kerülvén a miniszterelnökségre, valószínű hogy az ellentét Athns és Konstantinápoly között, — mely Kréta szigete miatt a két ország között régebb idő óta lap-

ismételt, megint csak oda sompolyog s hallgatja amit beszélnek, s magányában elmélkedik rajta a maga módja szerint.

Ugyan, nem épen olyanok-e az ilyen szegény gyermekek, mint a szobában napsgár nélkül, éltető eső nélkül, balzsamos levegő nélkül fölnevelt csenevész virágok?

A kis gyermeknek éltető eleme a játék, a testedző mozgás; s ha nincs megadva számára a mód, hogy képzeld tehetőségét is fejlessze, gyakorolja a játék által, épen olyan válik, mint az illat nélküli virág.

Nos, a kis francia-g y e r m e k ; még pedig vérmérsékleténél fogva élenk gyermek, aki nem talál egy bizonyos dolgot hosszú ideig mulatságosnak, s minden nap valami új a t f e d e z f e l , nagy gyönyörűségére kis társainak.

Minden egyes alkalommal szivemből szántam azokat az apróságokat, kik mellett ilyen kis játszótársak nem volt, az udvar körül található kis gyermekektől szigorúan el voltak tiltva, mert hát azok béresek és kocsioskó gyermekek.

A legelőben azt tartják ugyanis, hogy inkább semilyen társ, mint nem hozzá illő.

Mintha bizony az a kis gyermek gondolna játék közben arra, hogy pajtása apja most az ő lovakait hajlja! S mintha bizony az a kis francia hozzá hasonló társadalmi állású szölv gyermeke volna!

Az is legfőljebb valami mesterember leánykaja s nem azért kedves mégis a kis csinyeknek, mert otthon övékéhez hasonló körülmények között nőtt fel, hanem azért, mivel gyermek ő is; s ezen tulajdonsága miatt nem fogja pótolni őt semmiféle felnőtt ember; — még a szölvök sem.

Ez ugyan nem tud a nevelési szabályokról épen semmit — természetesen még annyit sem, mint a szölvök, — de meg van

mindent pótló kiváló tulajdonsága a gyermeki naivságnak. S épen ezért bámulatosan nagyobb eredményt ér el, mint később a nagy francia kisasszony, vagy a nevelő úr.

A gyermekek egész nap játszanak; aztán esznek is, alsznak is jóízűen; szölvük olyan mint a fakadó rózsae — és ami a szölvök előtt mind ennél többet ér, — eztenendő mulva úgy parlioznak franciául, hogy csupa gyönyörűség.

Hogyan tanultak meg? Isten tudja! Se-hogy sem.

Ugy ragadt rájuk észrevétlenül, mint arcuk hamvas piros színe.

Igy van öszekötte a hasznos, a kelle-messel.

Tudniillik, hogy az kellemes, ha a gyermekek nincsenek örökösen a szölvök nyakán.

Mert maga a kis francia ha hasznos is a háznál, épenséggel nem kellemes.

Nem kellemes azért, mert mint aféle igazi francia, szeszélyes, egy kis eleven ördög. Az ilyes dolgokat pedig nem nagyon szívesen nézi el senki egy i d e g e n e k e. S hozzá még rájönnek arra is, hogy igen közönséges szokásai, szójárásai vannak, melyek miatt rendszerint megkapja a szölvök rendre utasítást.

György rendre utasítja, tisztességes szó-lásmódokhoz, szokásokhoz iparkodnak szoktatni az igen helyes; és igen helyes az a fel fogás is, hogy a gyermek igen tanulókönnyű léven, hamar rászökik a helytelenre.

De az már a legnagyobb mértékben helytelen, hogy maguk hívják fel gyermekeik figyelmét a kis francia nevelétségeire, szörnyen rájuk parancsolva, hogy ezt, meg azt a világrét sem szabad utána tenniük, vagy mondaniuk.

Csak kettőt emelek ki, ami miatt különösen helytelennek tartom ezt.

Egyik az általános emberi gyengéségen rejlik melyélfogva — tiltjuk el a poklót s az emberek úgy fognak bele vagyódni, amint a paradisozma; különösen a gyermekek-embernek kedves, amitől tiltjuk. Minél komolyabban tiltjuk s övük a kis francia felségsejének, illetéltenségeik utánasztatásól annál inkább utánozza — ti-
tokban.

A másik az, hogy a gyermek hovaelőbb rájön, hogy a kis francia tulajdonképen nem is játszótárs a, hanem játszós z o s e r e n e k i , akivel épen úgy rendelkezhetik, mint akarmelyik bábuával; akit épen úgy igazgathat, idomíthat, mint a többi játéktárgyat.

Nem is sok időbe kerül, amikor a kis gyermek társa fejére olvassa mindazon predikációt, amelyet a mamától hallott; pedig hát — mint Puskin gyönyörtelen elmondja Anyágn Egenjében:

Uralomvágy biztos jelölül
Vendőd, ha a kis leány
Zsarnokot játszik bábuján.
S ilyes szabályt, tanleckeül,
Komolyan imételetit,
Mit anyja mondott el — neki.

A legelőbb szölv — nem egyszer voltam tanúja — nevette hvja fel életétára figyelmét, ha meghallja gyermeke ilyes fénykedését s nem tiltkolt belső örömmel teszi hozzá:

— No nézd a kis hászontalan, hogy megjegyzi magának, amit egyszer hallott.

Persze megjegyzi. És milyen sokan megsirattak már életükben, hogy idejekorán meg nem tanították gyermekeiket a quod licet Jovi . . . példaszó jelentésére!

Mennyire megfogyna öntelt s magukat 16 éves korukban kész érkölsbiráknak tartó ifjaink száma, ha nem őket figyelmeztetnők a kis francia hibára, hanem

megelégednénk azzal, hogy azt szoktassuk le mindenkorról, amit gyermekünknek nem kívánatos eltanulnia!

Megőrtvett — tessék elhinni nekem — hogy figyelmeztetem a szölvöket, milyen következesei lehetnek az ilyen eljárásnak a gyermeknek erkölsi fejlődésére? S lehurrogattak azzal a könnyön odavetett megjegyzéssel:

— Ugyan ösem, ki gondolna ilyen aprólékosságokkal? Hiszen van nekem ezer és egy gondom ami ennél fontosabb. Ha a buzamát idejére el nem adhatom, megérezük a telen; de ha fiam (vagy lányom) egy kissé megszokozza a kis franciát, azt csak hadd mulasson, eleget bosszant az ben-nünket, az ebadta!

Biz az — valljuk meg őszintén — csakugyan eleget bosszantja. De az csak logikai következeze az ő bánásmódjuknak.

Elhoztatik Svájból (vagy mondjuk: Franciaországból) a kis franciát, kinek otthon a fejebe verték, hogy úri kisasszonyok társnöje lesz. Aztán egy-két napig (legfőljebb egy-két hétig) nagy figyelem tárgya, kit a szobaleányépen úgy kiszölgál, mint a kis úrit és kisasszonyt.

A mint azonban a nem úri nevelés, meg a francia élénkség kiút rajta, vége a pünkösd királyaságnak.

Ha nem szölvák is, lépten-nyomon kifogásolják magaviseletét: — s odajük a cseledek közé, kiknek naiv lelke megszánya az árva kis idegens s ahogy tudják, vigasztalni kezdi, elképzelve, hogy milyen jól esnek nekik, ha akadna pártfogójuk idegen országban.

És ezzel a gyermekük erkölsi nevelésére vonatkozólag a második szörnyű botlást követték el a szölvök.

Akaratlanul s öntudatlanul rájuttottak

pang — fokozódni fog. Igaz ugyan, hogy Görögország kicsiny, nem nagyobb Erdélynél s nincs úgyszólván se katonasága, se tengerészete mitől félni lehetne, mégis megriadt a diplomácia az egyszerű válság miatt. S ennek oka az, hogy bármi történik keleten, mindjárt a régóta égető kérdésekre gondolnak.

Az elkeresztetések ügyében e hó 4-én minisztertanács volt, melyen elhatározástott az 1868. évi 53. t. c. módosítása oly irányban, hogy a családó joga érvényesüljön és a családó határozza meg, hogy melyik vallást kövesse a vegyes házasságból származott gyermek.

Az orosz trónörökös, Miklós nagyherceg, folyó hó 6-án Bécsbe megérkezett a honnan még az nap este tovább utazott Görögországba.

Az orosz függetlenségi és 48-as párt a költségvetés részleteivel foglalkozva, az idén megszavazta a civilista 4,650,000 forint, azonban a kabinetiroda, de legelő és közügyek kiadásait nem fogadja el.

A közigazgatási reform tárgyában kijelenté a miniszterelnök, hogy a kormány, programjához híven, behatóan foglalkozik a reformmal és hogy ez ideig részletesen nem nyilatkozott, annak két oka van. Az egyik az, hogy a reform nem létesülhet úgy, hogy kapcsolatban legyen az 1891-ik évi budgettel s pénzügyi kihatást gyakoroljon arra; a másik az, hogy nem akart mellesken nyilatkozni és azt ekként belevonni a budgetvitába. A javaslatok, a legnagyobb alapossgal kidolgozva, mielőbb elő fognak terjesztetni.

HIREINK.

A felolvasó esték VII. ciklusát e hóban — 23-án — kezdi meg az állami iskolák tanestülete. A Boldis Ignác igazgató által összeállított műsor csupa érdekes számokból áll. Lesz szavaltat, zongora, zenekari előadás, magán- kettős- és karének. Előre is felhívjuk olvasóink figyelmét az élvezetesnek ígérkező estére.

A ruttkai rkath. templom renoválása annyira előre halad, hogy újra eszközöndő felszentelésre s az első ünnepes istentisztelet még e hóban okvetlenül meg fog tartatni benne. Nagy készülődések folynak Ruttkán, hogy az ottani híveknek is igazi ünnepe le-

gyen az a nap, amelyen újra megnyílnak a szépen helyreállított szentegyház ajtai az ajtókatokdók befogadására s a vármegyére r. kath. lelkészakra is — élén Paulovits József c. kanonokkal — nagy buzgalmat fejt ki a minden ízében magyar istentisztelet fényének emelésére.

Helyettesítés. A turóc-szt.-mártoni állami polgári fiú és leányiskola rajztanárának: Kertész Jánosnak, közrészvételt keltő betegkedésére való tekintettel a vall. közokt. minisztium fel évi szabadságot engedélyezett s ez időre helyettesül Marossi A. rajztanárt nevezte ki. Melegen kívánjuk, hogy mindenki által tisztelt és szeretett barátunk megrendültségére teljesjen helyreálljon a felévi nyugalom folytán.

Szerencsés lövés. A lapunk múlt számában e cim alatt megjelent hírre vonatkozó következő sorokat kaptuk: E bocsas lapok múlt heti számában mint párját ritkító vadászserenese említették, hogy a kis-selmeci uradalom egyik erődője egy duplázsára két hatalmas öreg vaddisznót terített le. E közleményt a vadások még nagyobb irigységére úgy igazított ki, hogy id. Blahusics János nyugalmazott erdőőr nem két vaddisznót, hanem két lövére egy öreg medvét és egy medve bocsot terített le. Elbeszélés szerint a másik bocsot is elejté ha kiöltött patronjai fegyverébe annyira be nem szorultak, hogy gyorsan kivenni s ismét tölteni képtelen volt.

K.

A tyúk is kikaparja. Ki ne ismerné azt az anyai példázatot, hogy a hamisságot, gonozságot a tyúk is kikaparja? Epen most 6 éve, hogy Melfeber Zsigmond helybeli ügyvédet kirabolták s több ezer forint árú értékpapirt, készpénzt és tetemes aranyezüstműtvek el házból. Keresték a tettest, de hiába; nem vezettet nyomra az sem, hogy az eltűnt értékpapirok számait országszerte, sőt Ausztriában is kihirdették. A karosult végkép lemondott már a reményről, hogy valaha visszakapja holmijait — s a városban is rég elfelejtették az akkoriban nagy feltűnést keltett esetet. E napokban azonban váratlan fordulat állott be a dologban. A mártoni főszolgabíró hivatal ugyanis e hó 5-én távirati megkeresést kapott egy tescschi pénztéztől, szíves felvilágosítást kérvén a jelenleg az ottani Kohn féle, előbb azonban a turóc-szt.-mártoni Dobrovits-féle székgyárban működő Navraczaj nevű munkás felől, aki ezen

s ezen száma magyar értékpapirokat beváltás végett náluk benyújtotta. Lehotky Vilmos főszolgabírónak azonnal észbe jutott a hat év előtti rablás s magához kéréte Melfeber Zsigmondot s kérte mutatná meg neki elrabolt értékpapirjai számát. Ez azonnal előmutatta a jegyzékét s ime kitűnt, hogy egy kivételével a hat év előtt tőle elrabolt összes értékpapirok azok, melyek a tescschi pénztéztől bemutattattak. Képzelné lehet az örvendetes meglepetést e váratlan eseményre. Még föl nem ócsudtunk mikor Kuffler Zs. dohányjnyagú tözser jelentést tesz arról, hogy egy Mayer nevű helybeli vasuti alkalmazott nála ilyen s ilyen számú értékpapirt akart eladni. És ez egy az volt, mely a Tescschi-ből kapott jegyzékből hiányzott. Így került meg az összes 2500 ft árú értékpapír véletlenül egyszerre. Természetesen Mayer is — és távirati megkeresés Navraczaj is azonnal elfogottak s most mindenki érdeklődve várja, hogy a megindított vizsgálat folytán föl lebbenő fátyol alól miképen fog kitűnni az annak idejében olyan nagy feltűnést keltett ügy? Hogy vajjon az elfogottak voltak-e a tettesek? S ha nem, hogyan jutottak az értékpapirokhoz?

Kinevezés. Az Ábrahámfalván megújult állami elemi isk. tanítói állomásra a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Uhlyárik Szende szepesigóli tanítót, a zniói áll. tanítóképző kitűnő növendékét s lapunknak is munkatársát nevezte ki. A kinevezésben nemcsak Ábrahámfalva község, hanem a vármegye tanítótestülete is intelligens és képzett erőt nyert. Öszintén gratulálunk.

A znióváraljai erdőökben már évek óta észlelhető volt az őzalomnyának ritkulása; végre f. évi október 31-én sikerült ennek okozóját, egy ritka szépségű hiúz lelőni.

Örvendetes újítás. Amint hallottuk, a t. szt.-márton-blatnici járás főszolgabírója utasította városunk előjáróságát, hogy saját hatáskörében intézkedjék, miszerint az ösztés napok alatt a házulajdonosok házaik előtt a járdáról naponként tisztogassák el a bokáig érő sarat. A helyes tündelet végre hajtásával régi nyomorúságot szabadult meg a város s mi örömmel hozzuk e hirt közüdomasra.

Beküldetés. Kévs ember, különösen pedig kevés köztéren működő vivja ki "magának a vidék" jelzőt. Mert ezen a téren úgy helyt állni — hogy az emberek különféle igényeit meg nem sérve — jöletöket, a város és haza jöletét összehangzásban előmozditsa, felelte nehé! Körömöbánya szab. kir. és főbánya város polgármestere Chabada József ér ezen képességét már számos — úgy a nép, mint a haza üdvére s felvirágzására tett — hazafias s buzgó működésével bebizonyította. Adjon neki a Mindenható hozsú életnek, még sokáig alkalmat legyen mindnyájunk örömeire nemesteteivel s kormányzásával minket boldogítani.

Magyar dalárda. Körömöbányán élénk mozgalom indult meg magyar dalárda létesítése, illetve újjászervezése iránt, mert városunkban ilyen már fenállott, de az egyesületi tagok között beállott nézet eltérések folytán oszlott szét. A szervező gyűlés már meg is tartott s eddig 25 tagból áll. Az alapszabályok kidolgozása s tagból álló bizottság ruházattal. Szívből kívánunk ezen egyesületnek biztos alapot, mert ez egy jelentékeny tényezője a magyar nyelv és érzés terjesztésének!

A lipító-szt.-miklósi delegület, f. évi. november hó 14-én este 7/4 órákor gyakorli helyiségében IV-ik (rendk.) közgyűlést tartja miről a t. vidéken lakó tagok szíves megjelenés végett értesítettek. Napirend: 1.) Titkári jelentés. 2.) Két számvizsgáló választása. 3.) A választmány megújítása. 4.) Egy tiszteletbeli tag kinevezése. Krusper Pál s. k. e. elnök.

Esküvő-akadályokkal. W. helyb. keresk. leányának esküvője e hóban volt nagy számú vendég jelenlétében. Már együtt voltak a meg-hívottak a sok kocsi ott állott a ház előtt, hogy a vendégeket az imahazba szállítsa, — azonban a vőlegény atyja — a l. szt.-miklósi orth. izr. hit község egyik buzgó tagja — kijelentette, hogy ő nem megy a

templomba, sőt fiának sem enged, hogy ott esküdjék. Lett e kijelentésre nagy riadalom de végre is bele kellett nyugodni, hogy a esküvés orth rytus szerint történjék. Amde az udvaron olyan rejtendő sár volt, hogy a diszbe öltözött vendégek éppenséggel nem voltak hajlandók öltözökökükönkre tenni a jámbor öreg kívánata miatt. Végre szőnyegeket szedtek össze, beteregettek vele a sáros udvart — s ennny akadály legyőzése után végre megtörtént az esketés, mely alatt a buzgó öreg szeméből csak úgy mosolygott a boldog meglepődöttség. Bizonyára meg van győződve, hogy fia így sokkal boldogabb lesz, mintha templomban esküdött volna.

Az állami tisztviselők fizetésének reformját a pénzügyminiszter már elkészítette. Ebben a legfőbb újítás az, hogy a tisztviselők ezental nem fognak kapni lakbért, hanem 40 százalék egynevezett működési pótlékot.

Halalos ítélet. A rózahegyi kir. törvényszék kétél általi halálra ítélt Simoncsék Multán Pal napzsamót, a ki ez évi május hó 1-én egy király-lehotai gazdembert meggyilkolt. Tarsa pedig, Jézni Pal, tizenöt évi fegyházat kapott.

Örvendetes jelentés. Besztercebányai tanácsa múlt hó 30-án tartotta képviselőtestületi ülést. E gyűlésen a tanács ritka megelégedéssel részesítette a polgárságot. Ugyanis a város polgármestere, Bittera Kálmán, azon örvendetes jelentést tette, hogy a város háztartásában ez évben tizenhét ezer forintot takarított meg. A közgyűlés annál lekisebb éjénzésel fogadta a polgármester eme jelentését, miután ez ideig a város mindig deficittel küzdött. A közgyűlés a polgármester indítványára elhatározta, hogy a megtakarított összeget ama 20,000 ft segély fedezésére fogja fordítani, melyet a város már megszavazott az állami felsőbb leányiskola építésére. Ugyancsak ezen közgyűlésen a tanács egy szép telket ajánlott fel az igazságügyminiszternek, az építendő törvényszéki palota számára.

A pénzügyigazgatóságok székhelyei. A pénzügyminiszter törekvése e kérdésben az, hogy minden megye székhelyén állítsassék fel pénzügyigazgatóság, így tehát azok a megyék is fognak kapni pénzügyigazgatóságot, a melyeknek területén jelenleg olyanok nincsenek.

Hazai gyáripark fejlődésének, hatalmas lendület adott Tarnócy Gusztáv gép és fesszkendő gyáros az országgyűlési képviselő úr, ki gyártmányával legújabbban az aradi kiállításnál is a legényesebb diadal aratta ugyanis a számos gépgyáros és versenytárs kiállításra közül egyedül Tarnócy Gusztáv tűzfeskendő és tűzöltő felszereléseit lettek az első rendű állami ezüst ezennel kitüntetve mi nem csak örvendetes bizonyítja a gyártmányok legkitűnőbb voltának, de egyszerűsége nyereséget is hazi közönségünkre nézve miután nagyobb részt mint rendelik a községek tűzfeskendőket és tűzöltő felszereléseket s így alkalomuk ezen elismert legnagyobbolcsó gyártmányokkal láthatni a magukat.

Süketeknek. Egy személy, ki egy közönséges szer által 23 éves süketesség és fullzóságból gyógyult ki, készséggel szolgál azon szer leírásával mindenkinnek, ki hozzá fordul. Cim: NICHOLSON H. J., Wien IX.

Közgazdaság.

Mezőgazdaságunk és gabonakereskedelmünk érdekében.

Irta: Szalay Ottó.
(Vége).

Gondoskodni kellene az államnak arról is hogy az illetők akként legyenek díjazva, hogy az alkalmazottak mindnyegye megtalálja járandóságában fáradságai méltó díját, hogy anyagilag független legyen az alkalmazott mindenkitől és a szolgálatól való felfüggesztés terhe mellett legyen megítélva a termelőktől avagy kereskedőktől bármiféle ajándékot elfogadni. — Végül a kezelő személyzetet nem lenne szabad irodai munkákkal agyon terhelni és velük cifrábnál cifrábnál statisztikai kimutatásokat és más complicált számadásokat

arra az ösvényre, amelyől messze akarták gyermekeiket tartani.

Oda tereltek a cselédek közé; azok társaságába.

Mert hát az az idegen talajba átplán állt növényke: a kis francia épen úgy megkívánja hogy legyen akizhez gyermekei bizalommal fordulhasson, mint akár az ő kis zarnokai, az uraság gyermekjei.

És bizalommal fordul a cselédészhöz, melynek körében mindig akad, aki az ő szomorú sorsát megkönyezi, vagy aki szíves részvétellel meghallgatja visszaemlékezéseit a messzehegyektől othonról.

És mondhatom, hoszas nevelői működés alatt egyetlen házat sem láttam, ahol a szülők elfoglaltsága oda ne hajtotta volna a kis franciát a cselédek közé s vele gyermekeiket is.

Valóban satyra a sorsolt hogy épen oda juttatja a szülöket, ahonnan távoljutni iparkodtak.

Hogy a cselédészhöz körében sokkal több dolgokat hall a gyermek, mint a franciától, az bizonyos. De arra is hitet tesztek, hogy ez is épen úgy tanulja a cseléd-járgant, mint az úri sarjadékok. Mert amilyen bizonyos az, hogy nincsen olyan kis francia leány, aki két hónap alatt meg ne tudná magát érteni magyarul — épen olyan bizonyos, hogy először is azt tanulja meg, amit nem kellene; mert a bojtortján észrevétel nélkül ragad az emberhez.

Sőt nemcsak a kis-, de még a nagy-francia is úgy el tudja keríteni az istenét egy pár hónap múlva, mint akarmelyik béres; persze, igen furcsa kiejtéssel és úgy, mintha fogalma sem volna arról, hogy mit jelent, — de a produkció csak annál mulatságosabb s annál jobb ízű nevetnek

azon a cselédekkel együtt az uraságok is. Nos és ha a kis franciát azért vették a házhöz, hogy tanuljon tőle a gyermek hát ez tanul is szorgalmasan; nemcsak franciául beszél, hanem magyarul is; de persze, abban már aztán nének köszönet. Még ha csak az isten nevének hiába való felvételét hallaná a gyermek minduntalan, hát hagyján; de hall olyan dolgokat, lát olyan cselekményeket, a melyneket elég volna akkor hallania és látnia, a mikor már pirulni tud.

Méltóztassanak elhinni, hogy a gyermek ezen körbeli tapasztalatainak az eredménye, hogy a közép osztály mai leányai között alig találni (én hoszas szemléldésem ideje alatt egyetlen családban találtam) olyanokat, akik a legrejtettebb kértelműségeket is meg ne értenek. Sőt nem egyszer láttam azt, amikor — a pedig hasonlóan nevelt — 15—16 éves gavallér valósággal zavarbahozták a leányok kacagásukkal, ha ez öntudatlanul valami sikamlósan is magyarázható dologt mondott; világosan jelezve, hogy e téren versenyeznek vele, sőt le is főzik.

És mindez azért, mert a csacsógó gyermek olyan nagy teher a szülőknek; mindez azért, mert a társ gyánánt hozott kis franciából megmondhatóan e s e l é d é t idomitanak; mindez azért, mert nem jut eszükbe, hogy a p e d l a r a g a d ó s és a helyett, hogy a maguk példáján oktassák, nevelnek gyermekeiket, elűzik maguktól, kényelemszeretettel rákényszerítik őket, hogy olyan példák után induljanak, amelyek az erkölcsi fejlődés szempontjából ugyancsak károsak.

szekeszetni; hanem az irodai teendőket lehetőleg igen egyszerűvé tenni, hogy nál több ideje jusson a személynének tulajdonképeni céljának megvalósítására és a végrehajtó személyzet működését különösen a kezdet nehézségei leküzdéséig a legszigorúbb központi felügyelet ellenőrzése alatt kellene tartani. nehogy a hanyag kezeles vagy a részrehajlásból származott bizalmatlanság miatt a vállalat szenvedjen.

Ragadják meg tehát a haladás zászlóját a gazdasági egyesületek és körök vezető-férfiai és hassanak oda, hogy a vidék termelőiben ébresszék az ezen eszmék megvalósítása iránt az érdeklődést és ez által mutassák meg, hogy szeretik édes hazánkat, — az érdekelt polgárok pedig igyekezzenek a haladás jelszavát megérteni és követni s ne várjanak mindent a kormánytól, mert a szentírás is arra tanít minket „segits magadon, megsegít az Isten is”, a költő szerint pedig „hass, alkoss, gyarapíts, s a haza fényre derül. Adja Isten, hazánki szivemből óhajtom, hogy egy legyen.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

S. k. Multikori szives tudósítását azon okból tettük félre, mert már akkor lapunk egyik régi barátjától megkaptuk a részletes leírást, mely — amint látni lehetett — meg is jelent lapunk múlt számában. Szives tudósításait különben mindenkor a legnagyobb köszönettel vesszük mindenről, ami lapunk olvasóit érdekelnéti.

N. M. Lapunk múlt számában részletesen és hűségesen ismertetők a ruttkai iskola ügyét; szivesen helyet adunk minden tárgyiilagos hozzászólásnak; de programunk értelmében is szigorúan távol tartjuk lapunkat a személyeskedésektől, — különben sem használván az ügynek a személyeskedéssel épen semmit. Kéziratát — kivételesen — visszaküldöttük

Farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 7.65 per Meter — glatt gemustert (ca. 2500 versch. Farben und Dessins) — vers. roben und stückweise Porto- und Zollfrei das Fabrik-Depôt G. Hunneberg (K. u. K. Hoflieferant.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Felolós szerkesztő: Révész Lajos.
Társzerkesztő: Fehér János.

HIRDETÉSEK.

Pályázati hirdetmény.

A znióváraljai állami tanítóképződeben a kertész állomás lemondás folytán — megüresedvén, erre ezenel pályázat hirdettetik. Az állomással 400 ft. évi készpénz fizetés és természetben való lakás van összekötve. Ezen állomás elnyeréséért a kertész minden ágában, de különösen a gyümölcs és főzékfélék tenyésztésében jártas oly kertész pályázhatnak, kik a magyar nyelvet szóban és írásban, a tót nyelvet szóban felülképen bírják. A mezei gazdaság terén, való jártasság előnyül szolgál. A kertész nemcsak felügyelettel lesz megbízva, de a szükséghez

képest — mint előmunkás is tartozik működni.

A kellokőben felszerelt kérvények alulírott igazgatóságnál f. évi november 10-ig mind a pályázat határidejéig nyitlandók be.

A kérvényhez következő okmányok mellékelendők!

- keresztlevél;
- erkölsi bizonyítvány;
- a készültéget igazoló;
- szolgálati bizonyítvány;
- esti épség és egészségről szóló orvosi nyilatkozat.

Kelt Znióváralján, 1890. okt. 4-én.

Somogyi Géza,
t. képezési igazgató.

2592

útv. 1890.

Arverési hirdetményi kivonat.

A Liptó-szt.-miklósi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szabaka János s társaink — Szabaka Dániel elleni vagyonközösség megszüntetése iránti végrehajtási ügyében a rózsahegy kir. törvényszék (a liptóvári kir. járásbírósg) felülkén levő, Varszeg községben fekvő a varszegi 220. sz. tjkben 2. s. sz. 615 h. sz. a foglalt kertre 1 ft. kiáltási árban, valamint a varszegi 582. sz. tjkben A. I urb. telek 40/e. sz. ház udvarral, ahhoz tartozó kőből épített pince, falból épült csűr és istálló 1. sor. 609. h. sz. és 2. sor. 677. h. sz. alatt foglalt (kamara) ingatlanra 320 ft. kiáltási árban az arverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi november hó 26-ik napján d. e. 9. órákor Varszeg község házában meg-

tási áron alól is eladati fog. Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10/e-át vagyis 10 krt és 32 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazság ügyminiszteriumi rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezehez letenni, avagy az 1881 LX t. c. 17). §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény átszolgáltatni.

Kelt Liptó-Szt.-Miklóson 1890 évi október hó 10 napján a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság

Gallasz,
kir. aljbíró.

Choroba ujca Babku

alebo ÚČINOK PALENKY.

Erkölcsemesítő olvasmány a tót nép számára.

Egy darab ára 3 kr.

Megrendelhető

a turóc-sz.-mártoni magyar nyomdában.

Hirdetmény.

Ő CSÁSZARI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FELSEGÉNEK

1890. április 12-én kelt legfelső elhatározása folytán ezenel megindították a

XV. MAGYAR KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK,

melynek tiszta jövedelme

a Fehér kereszt egyesület, a budapesti szünidei gyermektelep egyesület, a Maria-Dorothy-egyesület, a nagybani jótékony nőegylet, a székelyföldi iparművelők, az országos közegeli és körjegyzők árva-haza, a borsodmegalói nőegylet miskolci árva-haza, a vagyontalán hivatalnokok özegeyei és arvai részére alakított alap, a magyar hírlapírók nyugdíjintézete és végre a zagrabi országos siketnéma intézet javára fog fordíttani.

E sorsjáték összes, 6767-ben megállapított nyereményei az alább következő játéktér szerinti 160,000 forintra rúgnak, és pedig:

1 főnyeremény . 60,000 frrtal	200 ny. egy. 50 frrtal 10,000 frrt
1 nyeremény . 10,000 >	
5 nyer. egyenk. 1000 frrt, 5000 frrt	
10 > > 500 > 5000 >	6500 sor.-ny. > 10 > 65,000 >
50 > > 100 > 5000 >	

A huzas visszavonhatatlanul 1890. évi december hó 16-án történik. Egy sorsjegy ára 3 frrtal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók: a lottóigazgatóságnál Budapesten, (Pest, főváház. felmelet, hova a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi lottó-, ső és adóhivatalnál); a legközebb postahivatalnál, a bécsi Mercur-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyaruló közegnél.

Budapest, 1890. október 1-én.

Magyar kir. lottóigazgatóság.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy itt helyben

LAMOS és KONTSEK

törvényszékieleg bejegyzett cég alatt fűszer és osemege árú kereskedést nyitottunk.

Sokoldalú tapasztalataink, összeköttetésünk a legelső házakkal, valamint elegendő tőke arra képesítene, hogy a nagyérdemű közönség követelményének mindenkor a legpontosabban eleget tesszünk.

A nagyérdemű közönségnek szolgálatainkat felajánlva maradunk

Turóc-Szt-Mártonban, 1890. évi november 6-án,

alázatos tisztelettel

LAMOS és KONTSEK.

Égő és biztos segítség gyomorbojok s azok következményei ellen.

Az égőszag fontatására, az álmotdvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fontatására az a jó emésztési elősegítésre a legjobb s leghatásosabb szer s már lá mindennél ismeretes és kedvelt

életbalszam Dr. ROSA-tól

Ezen életbalszam a legjobb s leggyógyhatásos gyógynövényekből a legrendesebben van készíte s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörös, étvágyhiány, savanyú felbűgös, vértórtulás, aranyeres bojok stb. stb. ellen teljesen hathatónak bizonyul. Ily kitűnő hatással következtében ezen életbalszam egy bizonyult, megújító házi-szerző lett a népek. Az egy nagy üveggel 1 frrt, kis üveggel 50 kr. Elismert írások ezrei bárkiek betekintés végett rendelkezésre állnak

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmezteték, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített >Dr. ROSA-féle életbalszam minden üvegecskéje kék burkova van csomagolva, melynek hosszoldalán >Dr. ROSA életbalszama s fekete sashoz címzett gyógszertárban, FRAGNER B. Prága 205—III., német esch, magyar és francia nyelven olvasható, széles felcín pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalszama valódián kapható csak a készítő FRAGNER B. főraktárában, gyógszertár > a fekete sashoz Prágában 205—III., és BUDAPESTEN Török József úr gyógszertáránál, Királyutca 12. sz. Budai Emil úr városi gyógszertárában a Városház-terén.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógszertárában van raktár ezen életbalszamból.

Ugyanott kapható: **prágai általános házi-kenőcs.** több ezer halánylaktózzal elismert biztos gyógszertár mindenféle gyulladáskor, sebek és gennyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emő gyulladásnál, a tej tespedésénél s az emő megkeményedésénél szűféskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, gennyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgöyöknel, az ugnevezett körömféregnél, ekiményedéseknél, felpuhadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyulladást, daganatot, ekiményedést, felpuhadtat a legrovidebb idő alatt eltávolít; s ahol már gennyed mutatkozik, ott a daganatot legrovidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kieri és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczekben. Óvás! Miatan a prágai általános házi-kenőcsét sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetők, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam isen készíte s csak akkor valódi, ha a sarga ércszelence, melybe töltetik, vörös használati utasításokba, melyek 9 nyelven nyomtak és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLASI BALZSAM a legbizonyosultabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehez hallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frrt.

Jelentés.

A TURÓCZ-SZT.-MÁRTONI

MAGYAR NYOMDA

1890. évi november 1-én

A TOPERCZER-féle HÁZBA

tétetett át.